

Aptauja: gandrīz 90% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka veselības nozarei valsts budžetā jānovirza vairāk līdzekļu

- **Uzsākta parakstu vākšanas kampaņa portālā *Manabalss.lv*, lai no nomaksātajiem nodokļiem lielāku daļu summas novirzītu veselības aprūpei**

Par pašreizējā darbu cīņā ar *Covid-19* mediķi ne reizi vien izpelnījušies iedzīvotāju pateicību ar aplausiem. Kaut arī valdība piešķir 8 miljonus eiro piemaksām mediķiem par darbu krīzes laikā, finansējums veselības aprūpei Latvijā – ap 4% (valdības izdevumi) no iekšzemes kopprodukta – nemainīgi ir viens no zemākajiem Eiropā. Biofarmaceutisko zāļu ražotāju asociācijas Latvijā (BRAL) veiktā aptauja liecina – 89% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka veselības aprūpei būtu jānovirza vairāk līdzekļu no nomaksātajiem nodokļiem.

Aptaujas rezultāti liecina, ka šādi domā 85% vīriešu un 91% sieviešu, visvairāk Kurzemē dzīvojošie – 94%. Turklāt katrs otrais no respondentiem jeb 50% uzsvēruši, ka vairāk līdzekļu veselībai būtu jānovirza obligāti.

Latvijā ir vitāli nepieciešams palielināt veselības aprūpes budžetu. Tāpēc BRAL sadarbībā ar Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību (LBAS), Latvijas Ārstu biedrību, Latvijas Jauno ārstu asociāciju, Latvijas Māsu asociāciju, Latvijas Pacientu organizāciju tīklu, Latvijas Darba devēju konfederācijas Sociālās drošības un veselības aprūpes ekspertu Pēteri Leiškalnu, arodbiedrību "LABA" ir uzsākusi parakstu vākšanas kampaņu sabiedrības iniciatīvu portālā "Manabalss.lv", kas paredz no nomaksātajiem nodokļiem lielāku daļu summas novirzīt veselības aprūpei. Šādas iniciatīvas nepieciešamību apliecina arī aprīlī veiktā BRAL sabiedriskā aptauja.

Gadu no gada Eiropas Komisija (EK), Pasaules Veselības organizācija, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO), Latvijas Banka, Ārvalstu investoru padome Latvijā, Amerikas Tirdzniecības palāta Latvijā, Veselības ministrija atkārtoti, ka Latvijā ir nepieciešams būtiski palielināt veselības aprūpes budžetu. Un pats svarīgākais, ka to prasa Latvijas iedzīvotāji, kuri šī zemā finansējuma veselības aprūpei dēļ cieš visvairāk. Iedzīvotāji saskaras ar vieniem no augstākajiem tiešmaksājumiem Eiropā, ir novērojama liela sociālā nevienlīdzība, ir garas rindas uz pakalpojumu saņemšanu. Finansējuma trūkumu izjūt arī mediķi, jo medicīnas nozarē strādājošo atalgojums ir zems, un tas ir arī viens no iemesliem, kāpēc esam nonākuši situācijā, kad mums ir medicīnas darbinieku deficīts. Covid-19 pandēmija ir parādījusi Latvijas veselības sistēmas problēmas, kas tieši saistītas ar pieejamajiem finanšu resursiem un cilvēkresursu nepietiekamību, ko attiecīgi visvairāk izjūt sabiedrība.

Latvija ir valsts ar nemainīgi vienu no zemākajiem veselības aprūpes finansējumiem Eiropā. Tas ir ap 4% (valdības izdevumi) no iekšzemes kopprodukta. Mūsu mērķis ir pietuvoties ES vidējam rādītājam, kas ir 7% no iekšzemes kopprodukta. Nepietiekamais veselības aprūpes finansējums atspoguļojas arī visai dramatiskā statistikā – vidējais mūža ilgums Latvijā ir par sešiem gadiem mazāks nekā vidēji ES, liecina ESAO un EK kopīgais ziņojums *Latvija: Valsts*

veselības pārskats 2019. Savukārt visās vecuma grupās tikai 44% Latvijas iedzīvotāju ir laba veselība iepretim 70% vidēji ES. Palielinot veselības aprūpes finansējumu un uzlabojot veselības aprūpes sistēmu, Latvijai būtu iespējams palielināt ar profilaksi un ārstēšanu novēršamu mirstības gadījumu skaitu: 2017. gadā Latvijā bija otri augstākie ar profilaksi novēršamu mirstības un trešie augstākie ar ārstēšanu novēršamie mirstības rādītāji ES. Latvijā 2017. gadā bija iespējams novērst gandrīz 6000 nāves gadījumu ar efektīvākiem profilakses pasākumiem un vēl 3500 nāves gadījumu – ar piemērotāku un savlaicīgāku veselības aprūpi, teikts ziņojumā *Latvija: Valsts veselības pārskats 2019.*

“Mēs aicinām ikvienu parakstīt šo iniciatīvu, kas dotu iespēju palielināt veselības aprūpes finansējumu. Pieaugot veselības aprūpes budžetam, Latvijas iedzīvotājiem pakalpojumi kļūtu pieejamāki, tiešmaksājumi būtu mazāki, algas medicīnas personālam lielākas un kopumā Latvijā būtu iespējama labāka veselības aprūpe. Tā rezultātā mūsu iedzīvotāji būtu veselāki, un tas ļautu kāpināt produktivitāti, uzlabotu konkurētspēju un veicinātu arī Latvijas ekonomisko izaugsmi,” uzsver BRAL.

BRAL aptauja tiešsaistes veidā tika veikta šā gada aprīlī, un tajā piedalījās 1002 Latvijas iedzīvotāji vecumā no 21 līdz 60 gadiem.